

Aanpak ouderenmishandeling

De aanpak van ouderenmishandeling is in een redelijk aantal maatschappelijke organisaties steeds meer ingebed.

De Steunpunten huiselijk geweld vormen de zogeheten frontoffice, waar men terecht kan voor informatie, advies en meldingen van ouderenmishandeling.

Sommigen van hen coördineren een effectief hulpverleningsnetwerk en geven voorlichting en training, waardoor steeds meer mensen situaties van ouderenmishandeling bij hen melden.

In een groot aantal regio's is er sprake van een speciaal consultatie of specialistisch team ouderenmishandeling.

Toch zijn er nog veel organisaties die weinig aandacht besteden aan de problematiek van ouderenmishandeling. Signalen worden niet opgepikt of er worden geen meldingen gedaan.

Colofon

Deze informatie kan worden gebruikt voor beleidsnota's, artikelen, toespraken en scripties. Citeren, mits met bronvermelding, is toegestaan.

Uitgave MOVISIE, juni 2012

Kennis en advies voor
maatschappelijke ontwikkeling

mantelzorg
kwetsbare groepen
vrijwillige inzet
huiselijk en seksueel geweld
leefbaarheid

Ouderenmishandeling: Cijfers 2011

Registratie Ouderenmishandeling 2011

Veel beroepskrachten die met ouderen te maken hebben vangen signalen op van ouderenmishandeling. Het zijn voornamelijk professionals werkzaam bij het ouderenwerk, welzijnswerk, politie of een zorginstelling en maken hier melding van. De afgelopen jaren is er een stijgende trend te zien ten opzichte van de voorgaande jaren. Toch weten we dat dit aantal meldingen nog slechts maar een klein deel is van de daadwerkelijke casussen van ouderenmishandeling. Het goed op elkaar afstemmen van de registratie-instrumenten blijft lastig en de meldingsverlegenheid blijft groot. De komende wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling zal hier misschien verandering in brengen.

Over het jaar 2011 zijn intotaal 994 meldingen doorgegeven aan MOVISIE. Dit is een stijging van 16% ten opzichte van 2010. Toen waren er 855 meldingen (in 2009 656 en in 2008 662). De meldingen zijn afkomstig van Steunpunten Huiselijk Geweld, meldpunten Ouderenmishandeling, consultatienetwerken ouderenmishandeling en Meldpunten Zorg en Overlast uit de regio's dan wel gemeenten.

De cijfers over 2011 geven voor een deel vergelijkbare gegevens als voorgaande jaren. Bij het registreren van de meldingen worden niet altijd alle gegevens genoteerd.

Ook nu weer blijkt dat vrouwen vaker slachtoffer van ouderenmishandeling zijn dan mannen. In de meeste situaties is de pleger een familielid, vaak een (klein)kind of (ex)partner. De meeste meldingen komen van beroepskrachten.

Melder

In 521 situaties is bekend wie de melding deed. 70% van deze meldingen is afkomstig van een beroepskracht. Dit betreft beroepskrachten zoals GGZ medewerkers, welzijnswerkers, politie, verpleegkundigen, thuiszorgmedewerkers, artsen. In 16% deed het slachtoffer zelf een melding en in 14% deden familieleden de melding. De overige meldingen kwamen van andere melder en ook kwamen er meldingen anoniem binnen.

Geslacht

Van 555 meldingen is het geslacht van het slachtoffer bekend; in 71% van de situaties zijn vrouwen slachtoffer, in 29% zijn mannen slachtoffer.

Leeftijd

Van 401 slachtoffers is de leeftijd bekend. De meeste slachtoffers zijn tussen de 70-79 jaar: 165 en de 65-69 jaar: 109

Leeftijd slachtoffers ouderenmishandeling 2012

65 - 69	109	(27%)
70 - 79	165	(41%)
80 - 89	95	(24%)
90-plus	32	(8%)

LPBO

Sinds 2004 bestaat het LPBO, Landelijk Platform Bestrijding Ouderenmishandeling.

Het LPBO heeft als doel ouderenmishandeling te voorkomen, te signaleren en te bestrijden.

Het LPBO staat open voor deelname van beleidsmakers, uitvoerders en andere betrokkenen bij de bestrijding van ouderenmishandeling en wordt ondersteund door MOVISIE.

Woonsituatie

Van 452 meldingen is de woonsituatie van het slachtoffer bekend. Organisaties hebben echter niet allemaal dezelfde eenduidige categorieën gebruikt, waardoor de gegevens en de aantallen moeilijk vergelijkbaar zijn. Toch zijn er een paar conclusies te trekken uit de aangeleverde registraties:

Slachtoffers wonen vaker alleen dan samen: in 45% van de meldingen woont het slachtoffer alleen, waarvan 43% zelfstandig en 2% intramuraal. In 53% van de meldingen woont het slachtoffer samen, waarvan 38% met een partner en 15% met een (klein)kind.

Soort

In Nederland erkennen we zes verschijningsvormen van ouderenmishandeling. Vaak zien we dat er combinaties van vormen zich voordoen in de meldingen. Een combinatie van financiële uitbuiting en psychische en/of lichamelijke mishandeling is daar een voorbeeld van. Het komt vaak voor dat een slachtoffer te maken heeft met meer vormen van mishandeling. Bij meldingen met meer vormen van mishandeling zijn beide vormen geteld, daardoor ligt het aantal hier hoger dan het totaal aantal meldingen. Van de meldingen zijn in totaal 1096 verschijningsvormen bekend. Meldingen over psychische mishandeling kwamen het vaakst voor, namelijk 40%. Daarna lichamelijke mishandeling en financiële uitbuiting, beide 23%, verwaarlozing 7% en schending van rechten 6%. Seksueel misbruik wordt zeer zelden gemeld.

Relatie slachtoffer- pleger

Net als in andere jaren gaat het meestal om een familieverband tussen slachtoffer en pleger. In 43% van de situaties gaat het om (klein)kinderen, in 37% gaat het om (ex-)partners die hun partner mishandelen, in 8% gaat het om andere familieleden en in 9% gaat het om kennissen of burens. Slechts in 3% betreft het melden mishandeling door een beroepskracht.

In 2011 is er een meldpunt geopend bij de IGZ. Hier kunnen meldingen gedaan worden van ouderenmishandeling gepleegd door professionals.

Intentie

In 444 van de meldingen is bekend of het om opzettelijke mishandeling dan wel ontspoorde zorg gaat. 63% van de meldingen betreft moedwillige mishandeling en 37% van de meldingen betreft ontspoorde zorg.

Meer informatie:

Annette van Delft, senior adviseur MOVISIE
030 789 2263 - a.vandelft@movisie.nl
www.movisie.nl/ouderenmishandeling

Mirjam van Dongen, voorzitter LPBO
0786 545 080 of 06 202 902 04 - m.vandongen@yulius.nl